

Desberdintasuna, gizarte babesa eta lan merkatua krisi global berrian

Urr. 22 - Urr. 23 2020

Kod. E12-20

Mod.:

Aurrez aurrekoa

Edizioa

2020

Jarduera mota

Uda Ikastaroa

Data

Urr. 22 - Urr. 23 2020

Kokalekua

Miramar Jauregia

Hizkuntzak

Gaztelera

Balio akademikoa

20 ordu

Antolakuntza Batzordea

Fundación
BBVA

Azalpena

Uda Ikastaro hau presentziala da. Baina nahi izanez gero, online bidez nonnahitik zuzenean jarraitzeko eta parte hartzeko aukera egongo da: Horrela egitea nahiago bazenu, mesedez sakatu [ONLINE ZUZENEAN](#) gainean zuzeneko online ikastaroaren fitxan sartzeko.

«Europar desberdintasun maila txikiena duen pertsona komunitatea izan nahi du Gipuzkoak». Hori da legegintzaldi honen hasieran egindako 2020-2023 Gipuzkoako Plan Estrategikoak planteatzen duen ikuspegia. Duela bi hilabete eskas arte, helburu hori lortzeko bidea ona zen: aurreko finantza krisiaren ostean, Gipuzkoako Gini indizea % 25 ingurukoa zen (% 25,3 2018an), eta adierazle positiboak zituen oro har pobrezia eta gizarte bazterketa egoerei dagokienez.

Hala ere, Plan Estrategikoan planteatutako ikuspegia lortzea askoz ere erronka handiagoa da orain. Covid19aren pandemiak eragindako osasun krisiaren ondoren, bat-bateko krisi ekonomiko ikaragarri handia gertatu da. Beraz, desberdintasunari buruzko hausnarketa beharrezkoa baino beharrezkoagoa da. Testuinguru horretan, ikastaro honek gogoeta egin nahi du krisi global berrian gizarte kohesioaren Gipuzkoako ereduak dituen erronkei buruz, bereziki azpimarratuz desberdintasun egoerekin lotutako bi faktore nagusienetakoak: batetik, lan merkatua, eta, bestetik, ongizate estatuaren prestazio ekonomikoen bidez egindako birbanatze politikak.

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ogasun eta Finantza Departamentuak eta Diputatu Nagusiaren Kabineteak, covid19aren krisiaren aurretik, Euskal Herriko Unibertsitatearen udako ikastaroen esparruan diseinatu zituzten desberdintasun sozioekonomikoei eta soziokulturei buruzko udako ikastaro sorta zabalago baten lehenengo ikastaroa da hau. 2020ko martxoan hasitako krisiaren ondoren, helburu berberak ditu funtsean:

Helburuak

Gipuzkoako eredu sozioekonomikoaren ezaugarriak ezagutaraztea eta aztertzea, gizarte kohesioari eta desberdintasunaren prebentzioari dagokienez emaitza ukaezinak lortu baititu.

Desberdintasunaren gaiari dimentsio anitzeko ikuspegi batetik heltzea, errenta eta aberastasun desberdintasuna nahiz desberdintasunaren beste adierazpen batzuk kontuan hartuta (hezkuntza desberdintasuna, osasun arloko desberdintasuna, partehartze politikoari dagokion desberdintasuna, lurralde desberdintasuna ...).

Eremu horietan guztietan dauden genero desberdintasunei eta belaunaldien arteko desberdintasunei lehentasuna ematea, ahal dela, zeharka, gai horiek zehatzagoak diren beste batzuekin lotuta (lan merkatua, hezkuntza, fiskalitatea, eta abar).

Desberdintasunaren gaiari aurre egitea, bai aurrebanaketaren ikuspegitik (hezkuntza, lan merkatua, eta abar), bai birbanaketaren ikuspegitik (fiskalitatea, prestazio ekonomikoak, eta abar).

Orain, jakina, helburu horiez gain, Euskadin eta, zehatzago esanda, Gipuzkoan hartu behar diren eta har daitezkeen politikei buruzko gogoeta egin behar da, bizi dugun krisi sanitarioak eta ekonomikoak desberdintasunak areagotu ez ditzan.

Ikastaroaren laguntzaile espezifikak

Programa

2020-10-22

09:00 - 09:15	Registro y entrega de documentación
09:15 - 09:30	Jardueraren zuzendaritzaren aurkezpena Nekane Balluerka Lasa UPV/EHU - Rectora Markel Olano Arrese Diputación Foral de Gipuzkoa / Gipuzkoako Foru Aldundia - Diputado General de Gipuzkoa
09:30 - 10:15	“Desigualdades de desarrollo humano en el Siglo XXI (conferencia vía Zoom)” Heriberto Tapia Oficina para el Informe sobre Desarrollo Humano del Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD)
10:15 - 11:00	“El modelo guipuzcoano de cohesión social ante la nueva crisis global” María José Aranguren Querejeta Orkestra y Catedrática de Economía en la Universidad de Deusto - Directora general
11:00 - 11:30	Atsedena
11:30 - 12:15	“Políticas públicas contra la desigualdad en tiempos de coronavirus (conferencia vía Zoom)” Luis Ayala Cañón UNED - Profesor de la UNED. Coordinador del Informe sobre Desigualdad en España de la Fundación Alternativa
12:15 - 14:00	Mahai ingurua: “Desigualdad, crisis sanitaria y mercado de trabajo: situación actual y líneas de avance” Sara de la Rica Goiricelaya Catedrática de Economía de la UPV-EHU/Directora de la Fundación ISEAK Tomás Arrieta Heras Consejo Vasco de Relaciones Laborales - Presidente José María Arranz Muñoz Universidad de Alcalá de Henares - Catedrático de Economía

2020-10-23

09:15 - 09:45	“El impacto de la desigualdad desde la óptica de la movilidad social (conferencia en inglés vía Zoom)” Michael Förster OCDE
09:45 - 10:30	“Garantía de ingresos y desigualdad social en Euskadi” Joseba Zalakain --- SIS Centro de documentación y estudios
10:30 - 11:00	Atsedena
11:00 - 12:30	Mahai ingurua: “Los modelos de garantía de ingresos ante la nueva realidad” Jabier Larrañaga Garmendia SIIS (Moderatzailea) Miguel Laparra Navarro profesor titular de la Universidad Pública de Navarra, ex–vicepresidente de Derechos Sociales del Gobierno de Navarra - (Conexión vía Zoom) José Antonio Noguera Ferrer Profesor titular, Universidad Autónoma de Barcelona -

(Conexión vía Zoom)

Milagros Paniagua Secretaria General de Objetivos y Políticas de Inclusión y Previsión Social. Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones - (Conexión vía Zoom)

12:30 - 13:15

“¿Hacia un sistema propio de prevención, protección y Seguridad Social en/para Euskadi?”

Jon Azua Mendia Presidente y fundador de EnovatingLab. Ex–vicelehendakari del Gobierno Vasco

---

13:15 - 13:30

“Clausura: La perspectiva de la Hacienda Foral de Gipuzkoa. “

Jabier Larrañaga Garmendia Diputación Foral de Gipuzkoa - Diputado Foral de Hacienda y Finanzas

---

Zuzendaritza

Bittori Zabala Fernández

Gipuzkoako Foru Aldundia

Gipuzkoako Foru Aldundia (Donostia) Elgoibar, 16-05-1967 Cargo: Directora general de Política Fiscal y Financiera. Estudios: Licenciada en Ciencias Económicas y Empresariales. Postgrado HEREKU (Herri Erakundeen Kudeaketa). Idiomas: euskera (alto); castellano (alto); inglés (medio). Trayectoria profesional: Directora general de Política Fiscal y Financiera. Diputación Foral de Gipuzkoa desde 2015 - Jefa de la Sección de Asistencia Municipal y Fondos Europeos. Diputación Foral de Gipuzkoa (2002-2015). Diversos puestos como Técnica Superior en la Diputación Foral de Gipuzkoa y Euskadiko Kutxa (1992-2002). Trayectoria política: Concejala. Ayuntamiento de Elgoibar (2007- 2019). EAJ-PNV

Irakasleak

María José Aranguren Querejeta

CAJA LABORAL POPULAR

Mari Jose Aranguren Orkestrako zuzendari nagusia eta Ekonomia Katedraduna da Deustuko Unibertsitatean. Lehiakortasunean eta lurralde estrategian, klusterretan eta sareetan, eta politiken analisisan eta ebaluazioan aditua da. Gai horien inguruan liburu eta artikulu ugari argitaratu ditu, nazioko eta nazioarteko eragin handiko aldizkari espezializatuetan. Esperientzia zabala du nazioko eta nazioarteko proiektuak gidatzen, aipatutako ikerketa eremuetan. Gainera, Euskal Autonomia Erkidegoko eragileekin eskuz esku egin du lan. 2016ko abenduan Harvardeko Estrategia eta Lehiakortasunerako Institutuak bere ibilbidea eta lurralde lehiakortasunean edukitako ekarpena aitortu du, bere izena 'Hall of Fame' aretoan sartuz. 2014tik 2016ra Europako Batzordeko aholku kontseiluko kide izan da Horizon 2020 programan, ondoko bi erronketan: Societal Challenge 6 'Europe in a changing world - Inclusive, Innovative and Reflective Societies' eta "Spreading Excellence and Widening Participation".

José María Arranz Muñoz

Universidad de Alcalá, Catedrático de Universidad

José María Arranz es Catedrático de Universidad en el Departamento de Economía de la Universidad de Alcalá. Las líneas de investigación en las cuales ha trabajado durante su actividad investigadora son principalmente temas de microeconometría, evaluación del impacto de políticas públicas y análisis del mercado de trabajo. Ha publicado artículos en revistas internacionales como Labour Economics, British Journal of Industrial Relations, Journal of Economic Inequality, Transport Policy, Social Indicators Research, entre otras. Ha participado y/o dirigido proyectos en instituciones nacionales (Servicio Público de Empleo, Ministerio de Economía y Competitividad), instituciones internacionales (Comisión Europea, Eurofound) e instituciones privadas (Fundación Ramón Areces, Oxfam Intermon). Ha sido investigador visitante en universidades internacionales y centros de investigación, como University College London (Reino Unido), VATT (Finlandia) y Eurofound (Irlanda).

Luis Ayala Cañón

LUIS AYALA CAÑÓN es licenciado y doctor en Ciencias Económicas y Empresariales por la Universidad Complutense de Madrid. Es Catedrático de Economía en la UNED. Ha sido Subdirector General del Instituto de Estudios Fiscales. Es miembro fundador del grupo EQUALITAS (Economics of Inequality and Poverty Analysis). Su labor investigadora se ha centrado en el estudio de la distribución de la renta, la política social y el mercado de trabajo. Es autor de varios libros y artículos en revistas nacionales e internacionales.

Jon Azua Mendia

ENOVATINGLAB

Nekane Balluerka Lasa

Psikologian lizentziaduna (1989) eta doktorea (1993) UPV/EHUn, bietan Sari Berezia jaso zuen, eta bertan irakasle izan zen 1989az geroztik. Psikologia Fakultateko dekanordea (2004-2006), Irakaskuntza Kalitate eta Berrikuntzako errektoreordea (2006-2009) eta Graduondoko eta Nazioarteko Harremanetako Ikasketetakoa (2012-2016), Irakaskuntza Ebaluazioko Unibertsitate Batzordeko kidea (2007-2012), eta Ikerketa Batzordeko kidea (2012-2013). EHUko errektorea (2017-2021). Qualiker ikerketa-taldea zuzentzen du (euskal unibertsitate-sistemako A taldea). Ikertzaile bisitaria atzerriko hiru unibertsitatetan. 51 ikerketa-proiektutan partehartu du (14 IP gisa). 124 artikuluko zientifiko, 28 liburu eta 10 liburu-kapitulu idatzi ditu, eta 60 hitzaldi gonbidatu eta 200 ekarpen egin ditu estatuko eta nazioarteko kongresuetan. Bere ikerketa-ildoak honako hauek oinarritzen dira: ebaluazio psikologikorako tresnak kulturen artean prestatzeko eta egokitzeko metodologian, maila anitzeko analisi-ereduetan eta gaitasun sozioemozionalak sustatzeko programen diseinuan, inplementazioan eta ebaluazioan.

Sara de la Rica Goiricelaya

Universidad del País Vasco

Sara de la Rica Ekonomiako katedraduna da Euskal Herriko Unibertsitatean, eta 2018an sortu zenetik, ISEAK Fundazioko zuzendaria da. Lan-merkatua du espezialitate-eremu, eta, bereziki, faktore sozioekonomikoek, sexuak, jatorriak edo adinak eragindako lan-desberdintasunak. Pobreziaren azterketaz eta digitalizazioaren aurreko erronkez ere arduratzen da. Gaur egun beste kargu batzuk ere betetzen ditu, hala nola Iberdrolako Kontseiluko kidea, Izako Ikertzaile Elkartua (Institute of Labour Economics) eta Ametic-eko Gogoeta Foroko kidea (Elektronika eta Komunikazioko Espainiako Enpresen Elkarte Multisektoriala). 2018an Sarak "2018ko Euskal Ekonomisten Saria" saria jaso zuen, Ekonomisten Euskal Elkargoak emana.

Michael Förster

Michael Förster is a senior policy analyst and economist at the OECD where he has been involved in successive OECD work on inequality, income distribution and poverty since more than two decades. Most recently, he led the 2018 OECD flagship report A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility that provides new evidence on social mobility in the context of increased inequalities of incomes and opportunities, and the 2019 report Under Pressure: The Squeezed Middle Class. In the past, Mr. Förster has been working with international research institutes, such as the Luxembourg Income Study and the European Centre for Social Welfare Policy and Research, Vienna. He studied economics at the Universities of Vienna and Saarbrücken and holds a Ph.D. from University of Liège. Mr. Förster who is an Austrian citizen is member of several advisory boards of international research projects and author of various journal articles, research papers and book contributions, recently to the Elsevie

Miguel Laparra Navarro

Miguel Laparra, doctor en Sociología, es actualmente Profesor Titular de Política Social de la Universidad Pública de Navarra. Ha sido director del Departamento de Trabajo Social y de la Cátedra de Investigación CIPARAIIIS. Sus líneas de investigación son: la exclusión social, la inmigración, el mercado

de trabajo y la precariedad laboral, las políticas de inclusión, o la atención primaria en servicios sociales. Ha colaborado en el proceso de puesta en marcha y de evaluación de programas de rentas mínimas y de inclusión social y cuenta con múltiples publicaciones en diversas editoriales y revistas de ámbito nacional e internacional. Entre 2015 y 2019 ha sido Vicepresidente de Derechos Sociales del Gobierno de Navarra, introduciendo reformas importantes en las políticas activas de empleo, la política de vivienda social, la garantía de ingresos mínimos, los programas de inclusión, la atención a la infancia, a la dependencia o la organización de la atención primaria en servicios sociales.

Jabier Larrañaga Garmendia

Kargua:Ekonomia Sustapeneko, Turismoko eta Landa Inguruneko diputatua Ikasketak: Informatikan lizentziatua. MBA. Erakunde finantzieroen kudeaketa eta zuzendaritza KUTXA masterduna. Ibilbide profesionala: - 2000-2015 KUTXAn eta KUTXABANKen hainbat arduratan jardundakoa. - 2012-2015 Gipuzkoako Enpresen Bankuko zuzendaria. Cargo: Diputado Foral de Hacienda y Finanzas. Estudios: Licenciado en Informática. MBA. Master KUTXA en Gestión y Dirección de Entidades Financieras. Trayectoria profesional: - 2000-2015 diferentes responsabilidades en KUTXA y en KUTXABANK. - 2012-2015 Director de Banca de Empresas para Gipuzkoa.

José Antonio Noguera Ferrer

Markel Olano Arrese

Diputación Foral de Gipuzkoa, Diputado General

Euskal Herriko Unibertsitatean Filosofia ikasketak egin zituen, nahiz eta bere konpromisoa politikagintzara lotuagoa egon den gaztetatik. 15 urte zituela hasi zen politikagintzan Beasaingo EGiren eskutik, nerabe zenetik sentitu izan baitu herrigintza, euskalgintzan eta kultur munduarekiko interes handia. Urte horietan guztietan zeregin ezberdinak bete ditu EAJ-PNVren barruan. 2007-2011 eta 2015-2019 legealdietan Gipuzkoako Diputatu Nagusi izan da eta maiatzeko azken hauteskundeak geroztik, hirugarrenez ekin dio zeregin berari, datozen lau urteetan Gipuzkoa hobeto baten alde lanean aritzeko.

Milagros Paniagua

Heriberto Tapia

Programa de Naciones Unidas para el desarrollo

Joseba Zalakain ---

SIIS Servicio de Información e Investigación Social

Joseba Zalakain gipuzkoar kazetaria da. Gizarte eta Informazio Zientzietan lizentziatua da, eta SIIS Dokumentazio eta Ikerketa zentroaren zuzendaria da. Pobreziari, bazterketari, mendekotasunari eta beste arlo ugariari buruzko ikerketak egin ditu.

Matrikula prezioak

MATRIKULA	2020-10-22 ARTE
MATRIKULA DOAN	0 EUR

Kokalekua

Miramar Jauregia

Mirakontxa pasealekua 48, 20007 Donostia

Gipuzkoa